

Smittsam tuberkulos

Gäller för: Landstinget i Värmland	Godkänd av: Olle Wik	Utarbetad av: Ingrid Persson Doris Svensson	Reviderad av: Eva Andersson Gun Fridh Ann-Mari Gustavsson Ingrid Persson Birgitta Sahlström Olle Wik
Utgåva: 2	Giltighetstid: 2011-02-21 tills vidare		

Smittsam tuberkulos**Tillämpa basala hygienrutiner****Sjukdom**

Tuberkulosbakterien kan finnas på många ställen i kroppen. Sjukdomen kan vara pulmonell (i lungorna) eller extrapulmonell (annan lokalisation än i lungorna och larynx). Se vidare Smittskydd Värmlands smittskyddsblad.

Smittdos

Smittdosen varierar men oftast krävs höga doser. Man måste i allmänhet ha nära och långvarig kontakt med smittsam patient för att riskera att bli smittad.

Smittvägar

Tuberkulos kan smitta via luftburen smitta om man kommer i nära kontakt med smittsam patient.

Smitta sker normalt inte via ytor och föremål. Bakterien kan dock överleva lång tid även i intorkat tillstånd. Detta utgör i praktiken ingen smittrisk.

Smittsamhetsbedömning

Se Smittskyddsblad för "Tuberkulos" på Smittskydd Värmlands hemsida www.smittskyddvarmland.se under rubriken "Smittskyddsblad".

Det är ansvarig läkare som avgör om patienten är smittsam.

Det är ansvarig läkare som avgör om patienten är smittsam.**Placering**

Patient med misstanke om eller konstaterad, smittsam tuberkulos skall alltid vårdas på enkelrum med egen toalett och stängd dörr. Han/hon ska inte vistas utanför rummet om det inte är nödvändigt för undersökning och behandling.

Patient med konstaterad smittsam tuberkulos ska vårdas på infektionskliniken.

Vårdrutiner vid misstänkt smittsam eller konstaterad smittsam tuberkulos

All personal i arbete i vådrummet ska använda andningsskydd.

På vårdavdelningen

- Vårdande enhet har ansvar att informera annan enhet (röntgen, fysiologiska kliniken, ögonmottagningen etc.) som ska vårda patienten om diagnosmisstanke och vårdrutiner.
- All personal skall tillämpa basala hygienrutiner.
- Antalet personal runt patienten ska begränsas.
- Patienten får inte vistas utanför rummet. Eventuell utevistelse tillåts i samråd med ansvarig läkare.
- Patienten ska instrueras att vid hosta alltid täcka munnen med engångsnäsdukar och därefter slänga den.
- Personal ska använda andningsskydd FFP3.
- Andningsskydd är för engångsbruk och ska inte återanvändas. De ska slängas i sopsäck inne på vådrummet precis innan man går ut ur rummet.

Transporter

- Patienten ska ha på sig andningsskydd FFP3 utan ventil vid vistelse eller undersökning på annan enhet (röntgen, fysiologiska kliniken, ögonmottagningen etc.). Patienten bör ha engångsnäsdukar och plastpåse med sig och instrueras att vid hosta alltid täcka munnen, sedan ska näsduken slängas.
- Vid transporter av patient mellan vårdenheter inom sjukhuset kan transportavdelningen köra patienten. För patient med riklig hosta/sputa eller vid oförlighet till att bära andningsskydd ska patientansvarig läkare bedöma graden av smittsamhet och besluta om vårdpersonal bör transportera patienten.
- Om patienten är O₂-beroende, görs bedömning av ansvarig läkare hur patienten ska transporteras.
- Transportpersonalen behöver inte bära andningsskydd. När transportören hämtar patient på vådrummet ska han/hon vara transportklar med andningsskydd påsatt.
- Transport av misstänkt smittsam eller konstaterad smittsam patient mellan vårdinrättningar eller bostad och vårdinrättningar måste ske i ambulans. Fönstret mellan vårdutrymme och styrytt ska vara stängt. Ambulanspersonal ska ha andningsskydd FFP3.

Vårdrutiner kan variera och det är alltid behandlande läkare som avgör efter individuella bedömningar.

Vård på poliklinisk avdelning

- Vårdansvarig enhet ska informera om diagnosmisstanke och vådrutiner.
- Personal som vårdar patienten ska ha andningsskydd.
- Patienten ska inte vänta i gemensamt väntrum eller i korridor.
- Patienten ska om möjligt undersökas sist på dagen.
- Kontaktytor ska torkas av med LT-cin.
- Undersökningsrummet ska stå tomt med stängd dörr i en timme innan städning utförs.
- I samband med BAL på misstänkt eller konstaterad tuberkulos ska rummet stå tomt en timme innan slutstädning utförs.

Gravida ska inte arbeta med patient med smittsam eller misstänkt smittsam tuberkulos.

Personal

Begränsa antal personal som vårdar patient med smittsam tuberkulos. Personal bör inte vara gravida eller känt hiv-positiva.

Besökande

Långvariga hushållskontakter till patienten kan besöka vederbörande och behöver inte bära andningsskydd.

I övrigt ska man vara restriktiv med besökande innan sjukdomen är adekvat behandlad. Övriga besökare ska alltid bära andningsskydd.

Inga barn under sju år ska besöka patienten.

Smittspårning

När en tuberkulos har blivit konstaterad ska alltid smittspårning utföras enligt smittskyddslagen. Patienten remitteras till lungmedicinmottagningen eller barnkliniken där smittspårningen sker.

Anteckna exponerade medpatienter och vårdpersonal för att underlätta smittspårningen.

Disk

Vanligt porslin används. Disk ska ställas direkt i diskmaskin och matvagn.

Tvätt

All tvätt hanteras som smittförande tvätt. Behållare med lock på rummet.

Avfall

Allt avfall hanteras som smittförande avfall. Behållare med lock på rummet.

Daglig städning

Informera städpersonal om smittsam patient. Vanligt rengöringsmedel. Vid punkt-desinfektion vid spill använd LT-cin. Vid stora spill används Perform 2 % alternativt Virkon 3 %.

Slutstädning

Slutstädning med Perform 2 % alternativt Virkon 3 %.

Tomt rum

Städpersonal ska använda andningsskydd vid utstädning. Rummet ska stå tomt med stängd dörr i en timme efter att patienten har gått och innan slutstädningen utförs.